

**Fiela se Kind is Vraag 7 in jou Vraestel 2 .Moenie dink die nommers is verkeerd nie ek maak jou gewoon aan die Formaat van die vraestel .**

**VRAAG 7: FIELA SE KIND – DIE DRAMA – Dalene Matthee**

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

**TEKSM**

ARMSTRONG: Hy's die loods onder by die koppe waar die skepe deurkom. Ek het vir hom gesê ek sal waak tot môre toe, dis my werk, maar dan moet die doeanemense kom oorvat.	
LUKAS: Ek sal graag vannag hier wou bly. Miskien kan ek help waak?	
ARMSTRONG ( <i>lag senuagtig</i> ): Oppas! Ek neem dalk jou aanbod aan. Wat kyk jy so aanhoudend in die lug op?	5
LUKAS: Ek het lank laas soveel sterre gesien.	
ARMSTRONG: Kom jy dan uit die Bos?	
LUKAS: Ja.	
ARMSTRONG: Snaaks. Julle is mos nie mense wat met vreemdes gesels nie.	10
LUKAS ( <i>op band terwyl die ligte uitdoof</i> ): As jy 'n ster sien skiet, moet jy vinnig wens, dan kom jou wens uit, het Nina altyd gesweer. Nie dat daar bo Barnard-seiland veel sterre verskiet het nie.	
<i>Ligte doof uit. As ligte opkom, is ons voor MISS WEATHERBURY se huis op die dorp. LUKAS klop aan deur. Deur oop.</i>	15
WEATHERBURY: Was there something you wanted?	
LUKAS: Ek is jammer om lastig te wees, maar ek het op die dorp gehoor dat my suster dalk hier werk. Nina. Nina van Rooyen.	
WEATHERBURY: Jou <i>suster</i> ?	
LUKAS: Ja. My suster.	20
WEATHERBURY: ( <i>kop in die lug; bytend</i> ): Werklik! Ongelukkig het die Nina van Rooyen wat in my diens is, geen familie nie.	
LUKAS: Nina se verbeelding loop maar partykeer oor, tante.	

- 7.1 Wat moes Armstrong gedurende die nag oppas? (1)
- 7.2 Hoekom het Elias vir Lukas op hierdie tydstip in die drama Knysna toe gestuur? (1)
- 7.3 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.3) en die antwoord neer.
- Lukas was bereid om Armstrong te help omdat hy (geld wou verdien/ervaring wou opdoen.) (1)
- 7.4 "LUKAS: Ek het lank laas soveel sterre gesien." (Reël 7)
- Aan watter gelukkige tyd in sy lewe het die baie sterre hom laat dink? (1)

- 7.5 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die vraagnommer (7.5) en die letter (A–D) neer, byvoorbeeld 7.5 E.
- "Snaaks. Julle is mos nie mense wat met vreemdes gesels nie." (Reël 10)
- Met hierdie woorde ... Armstrong die Bosmense.
- A motiveer  
 B manipuleer  
 C stereotipeer  
 D komplimenteer (1)
- 7.6 Hoekom was dit vir Lukas maklik om met vreemde mense te gesels? (1)
- 7.7 Hoekom word reël 11–13 op band geles? (1)
- 7.8 "WEATHERBURY: Jou *suster*?" (Reël 19)  
 "WEATHERBURY: (*kop in die lug; bytend*): Werklik!" (Reël 21)
- Hoekom het *Miss Weatherbury* op hierdie manier teenoor Lukas gereageer? (1)
- 7.9 Gee DRIE redes waarom *Miss Weatherbury* vir Nina in diens geneem het. (3)
- 7.10 Nina het vir *Miss Weatherbury* gesê dat sy nie familie gehad het nie.
- 7.10.1 Wat kan 'n mens hieruit oor Nina aflei? (1)
- 7.10.2 Dink jy dit was reg van Nina om *Miss Weatherbury* te mislei? Motiveer jou antwoord. Hou die konteks waarbinne sy die leuen vertel het, in gedagte. (1)
- 7.11 Motiveer waarom die stelling hieronder WAAR is.
- Lukas se ontmoeting met Armstrong was die begin van 'n nuwe fase in sy lewe. (1)
- 7.12 Verskillende karakters het 'n positiewe rol in Lukas se lewe gespeel.
- Kies die karakter in KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die vraagnommer (7.12.1–7.12.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
7.12.1	Hierdie karakter het voorsiening gemaak vir Lukas se toekoms.	A	Nina
7.12.2	Hierdie karakter het dit vir Lukas makliker gemaak om in die Bos aan te pas.	B	Tant Malie
7.12.3	Hierdie karakter het Lukas gehelp om die waarheid oor sy identiteit te kry.	C	Fiela
		D	<i>Miss Weatherbury</i>
7.12.4	Hierdie karakter het vir Lukas rustig laat voel oor sy suster se veiligheid.	E	Barta

(4 x 1) (4)

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

## TEKSN

KITTIE: Pa is klaar, Ma.

FIELA: End nou af en sê Ma sê groete vir Nina.

*Ligte uit. Musiek. Ligte op. Seetoneel. Vlagpaal met klipbankie. JOHN BENN is besig om met seilnaald 'n vlag te lap. LUKAS kom opgestap.*

LUKAS: Ek het net kom sê ek is terug, *mister* Benn. 5

BENN (*laat naald vassteek in die vlag*): Jy lyk verkreukel, maar jy klink beter, Van Rooyen.

LUKAS: Ek is. En ek sal van hier af bekend staan as Benjamin Komoetie. Dis nie 'n nuwe naam nie, dis my ou naam. Daarby sal ek net kan uithelp tot Kaliel weer reg is om sy spaan te vat, dan gaan ek terug Lange Kloof toe. Na my mense toe. 10

BENN: Jy *is* beter. Jy bly nog 'n raaisel, maar jy's die man wat ek in jou gesoek het – Komoetie, het jy gesê?

LUKAS: Ja.

\*\*\*

BENN: Loop sê vir Joop Stoep jy's terug. 15

LUKAS: Joop Stoep sal vandag ook nog vir my moet instaan, *mister* Benn. Ek moet na *miss* Weatherbury se huis toe gaan.

BENN *trek die naald deur die dik wit lap. Wanneer hy opkyk, is dit of daar êrens in sy ruie baard 'n glimlag huiwer. LUKAS loop weg terwyl die ligte uitdoof en die openingsmusiek herhaal word.* 20

### Gordyn

7.13 Die volgende gebeure hou verband met Lukas/Benjamin se lewe as volwassene.

Skryf die vier gebeure onder mekaar in die korrekte VOLGORDE neer:

- Lukas kon self besluit dat hy 'n Komoetie wou wees.
- Lukas het besef dat hy op sy suster verlief was.
- Lukas het Barta gekonfronteer om die waarheid te vertel.
- Lukas het gehoor dat sy broer, Dawid, dood is.

(4)

7.14 Kittie het namens Fiela en Selling vir Benjamin 'n brief geskryf.

7.14.1 Watter nuus oor Tollie was nie in die brief nie? (1)

7.14.2 Wat kan 'n mens aflei uit die feit dat Fiela vir Nina groete gestuur het? (1)

7.15 Watter werk het Lukas vir John Benn gedoen? (1)

- 7.16 Wie het vir Lukas gehelp om die werk by John Benn te kry? (1)
- 7.17 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.17) en die antwoord neer.
- Die woord "is" (reël 12) staan in skuinsdruk om aan te toon dat John Benn die woord (sarkasties bedoel het/wou beklemtoon). (1)
- 7.18 Voltooi die paragraaf deur die woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die woord langs die vraagnommer (7.18.1–7.18.2) neer.
- |           |             |             |             |
|-----------|-------------|-------------|-------------|
| geduldig; | aggressief; | hardkoppig; | hardwerkend |
|-----------|-------------|-------------|-------------|
- John Benn was reg toe hy gesê het dat Komoetie 'n eerbare naam was. Fiela het respek afgedwing omdat sy (7.18.1) ... was. Elias van Rooyen wou respek afdwing deur (7.18.2) ... te wees. (2)
- 7.19 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die vraagnommer (7.19) en die letter (A–D) neer, byvoorbeeld 7.19 E.
- "... maar jy's die man wat ek in jou gesoek het ..." (Reël 12–13)
- Wat, dink jy, het John Benn in hierdie situasie in Benjamin raakgesien? Hy het gesien Benjamin ...
- A weet wie en wat hy is.  
 B wonder waar hy inpas.  
 C weet hoe hy geld gaan verdien.  
 D het besluit dat hy die Van Rooyens sou vergewe. (1)
- 7.20 John Benn was 'n moeilike man, maar het tog ook 'n sagte kant gehad.
- Hoe word hierdie sagte kant van John Benn in dié uittreksel aan die leser oorgedra? (1)
- 7.21 John Benn was bereid om hom dadelik weer in sy span terug te neem.
- Wat sê dit vir ons van Lukas as werker? (1)
- 7.22 "Ek moet na *miss* Weatherbury se huis toe gaan." (Reël 16–17)
- Wat, hoop jy as leser, gaan hierna tussen Lukas en Nina gebeur? (1)
- 7.23 Watter boodskap dra hierdie drama aan tieners met 'n identiteitskrisis oor? (1)
- 7.24 Hoe word die titel van die drama in hierdie uittreksel beklemtoon? (1)

## VRAAG 7: FIELA SE KIND – DIE DRAMA – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

### TEKST

DIKKE:	Oormôre. Vrydag. <i>Mister</i> Goldbury wil net die saak van die kind wat die slag in die Bos weggeraak het, opklaar ... ***	
FIELA:	Ek sal hom self Knysna toe vat.	
LANGE:	( <i>ongeduldig</i> ): Die magistraat wil hom <i>Vrydag</i> in die hof sien, dis oormôre! Dit sal jou minstens twee dae te voet neem om daar te kom, en met die kind by jou nog langer!	5
FIELA:	*** Dan ry ek saam met julle met die kar. Daar's nie plek op die kar	
LANGE:	nie. ***	
FIELA:	... Benjamin gaan Knysna toe. (SELLING <i>sit sy hand op BENJAMIN se kop.</i> ) Dit kan nie anders nie. Ek het oral gedink en ek kry nie 'n ander pad nie. Maar Saterdag sal hulle hom terugbring, sê ek vir julle. Hoor jy my, Benjamin? Saterdag sal hulle jou terugbring en die Here help hulle as hulle ooit weer hulle pote op hierdie werf sit! Ma stuur jou saam sodat die magistraat en die bosvrou jou kan bekyk en klaar kyk. En Ma belowe jou, jy sal nie nodig hê om jou kop anderkant daardie berg te laat sak omdat jy as 'n Komoetie ingeskryf staan in die Goewerment se boek nie ...	10 15
BENJAMIN:	***	
FIELA:	Ma, ek is bang. Jaag weg die bang ...	20
FIELA:	*** Die magistraat sal kyk dat hulle jou terugbring. Saterdag soos hulle gesê het. Die magistraat se woord is wet ...	

- 7.1 Fiela-hulle was gelukkig op Wolwekraal totdat die sensusmanne daar aangekom het. Toe het alles skielik verander.

Skryf die vier gebeure rondom die sensusmanne se TWEE besoeke aan Wolwekraal onder mekaar in die korrekte VOLGORDE neer:

- Die sensusmanne het gevra of Benjamin kon onthou hoe hy op Wolwekraal gekom het.
- Die sensusmanne het vir Benjamin gesien.
- Die sensusmanne het gesê die magistraat wou vir Benjamin sien.
- Die sensusmanne het die Komoeties se besonderhede in die sensusboek geskryf.

(4)

- 7.2 Die magistraat sou Benjamin in elk geval vir die Van Rooyens gegee het, of die bosvrou hom kon uitken of nie.

(1)

Sê waarom die stelling WAAR is.

7.3 Die sensusmanne se opinie oor Benjamin se vermoë om ver te stap, het van hulle eerste na hulle tweede besoek aan Wolwekraal verander.

7.3.1 Wat was die sensusmanne se opinie tydens hulle eerste besoek aan Wolwekraal? (1)

7.3.2 Sê hoe die sensusmannne se opinie tydens hulle tweede besoek verander het. (1)

7.4 "... Benjamin gaan Knysna toe. (SELLING *sit sy hand op BENJAMIN se kop.*)" (Reël 9–10)

Dink jy die toneelaanwysing pas by die dialoog? Motiveer jou antwoord. (1)

7.5 Fiela wou hê dat die magistraat moes sien dat Benjamin 'n goeie lewe by die Komoeties gehad het.

Wat het Fiela gedoen om die magistraat te oortuig dat:

7.5.1 Sy vir Benjamin goed versorg het (1)

7.5.2 Die Komoeties vir hulleself kon sorg (1)

7.5.3 Benjamin goeie maniere gehad het (1)

7.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.6) en die antwoord neer.

Dit klink asof Fiela in reël 18 en 19 (harteloos/simpatiek) is, terwyl sy eintlik net nie (1) vir Benjamin wou wys dat sy ook bekommerd was nie.

7.7 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die vraagnommer (7.7) en die letter (A–D) neer.

Uit Fiela se houding in hierdie uittreksel kan ons aflei dat sy 'n ... karakter was.

A B senuweeagtige selfversekerde ongeskikte

C nederige

D

(1)

7.8 Was Fiela reg om vir Benjamin te belowe dat die sensusmanne hom sou terugbring? Motiveer jou antwoord. (1)

7.9 Hoe het Fiela in haar gesprek met die magistraat gewys dat sy haarself sou verneder as dit sou help om vir Benjamin terug te kry? (1)

7.10 "Die magistraat se woord is wet ..." (Reël 21)

7.10.1 Waaruit kan ons aflei dat dit wat Fiela hier vir Benjamin gesê het, verskil van wat sy later by die hof in Knysna gesê het? (1)

7.10.2 Hoe sluit hierdie reël aan by die tema van mense wat aan die mag van ander uitgelewer word? (1)

## EN

Lees die uittreksel hieronder deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

## TEKSN

FIELA:	... Die dokter het gesê ek moet kyk dat jy iedere dag jou bene laat loop.	
SELLING:	loop.	
FIELA:	Fiela ... daar kom iemand in die onderste pad aan. Hy't ver geloop, mens kan dit sien.	5
	Ja, Selling. Kyk maar dat jy aan die loop bly. (SELLING <i>loop af.</i> ) Arme Selling. ( <i>Roep.</i> ) Lig op jou voete, Selling! Kittie, kyk na die kos en ruik die pampoen. ( <i>Pouse.</i> ) Here? ( <i>Pouse.</i> ) Here? ( <i>Op band.</i> ) Here, dis 'n droom; ek gaan val en ek gaan wakker word. Dis nie waar nie.	10
LUKAS:	Moenie dat ek 'n ding sien wat nie waar is nie. (SELLING <i>en</i> LUKAS <i>op.</i> ) Maar toe staan hy daar. Treë van my af. Benjamin ... En dis nie Benjamin my hanskind nie, ...	
FIELA:	Groet Ma my nie?	15
LUKAS:	( <i>op band</i> ): Hy't my Má genoem? Loof die Here, o my siel. Here, hou my bene styf sodat ek hierdie hemel regop beleef vandag. Moenie so huil nie, Ma. Ek het gekom.	
BENJAMIN:	*** ( <i>op band</i> ): Soos die tyd verbygegaan het, het ek agtergekem dat daar 20 dinge was waarvoor Benjamin bly wegskram het. Soos die Van Rooyens. Oor die ander mense by die plek waar hy gewoon het, het hy maklik gepraat. Toe dit die dag gebeur, het ek skielik gewens daar was nog uitstel. *** Die dag toe ek teruggekem het, toe ek daar onder in die pad staan, ...	

7.11 "Die dokter het gesê ek moet kyk dat jy iedere dag jou bene laat loop." (Reël 1–2)

7.11.1 Watter nuus het Selling se gesondheid so laat agteruitgaan dat hy dokter toe moes gaan? (1)

7.11.2 Hoe weet ons dat Selling se gesondheid baie verbeter het nadat Benjamin weer op Wolwekraal aangekom het? (1)

- 7.12 "En dis nie Benjamin my hanskind nie, ..." (Reël 11)  
Gee 'n rede waarom Fiela nie meer vir Benjamin haar hanskind kon, of wou, noem (1) nie.
- 7.13 Kies die KORREKTE antwoord om die sin mee te voltooi. Skryf slegs die vraagnommer (7.13) en die letter (A–D) neer.  
Lees reël 13 en 16 waar die skuinsgedrukte woorde (*op band*) verskyn. Die funksie van die skuinsgedrukte woorde is om ...
- A B aan te dui hoe Fiela haar woorde moet sê. aan te dui wat Fiela  
C moet doen terwyl sy praat.  
D dit wat Fiela nie hardop sê nie, met die leser te deel. byklanke aan (1)  
te dui wat Fiela se woorde ondersteun.
- 7.14 "Soos die tyd verbygegaan het, het ek agtergekem dat daar dinge was waarvoor Benjamin bly wegskram het." (Reël 16–17)  
Noem EEN "ding", behalwe Elias en Barta, wat op daardie stadium vir Benjamin kon pla. (1)
- 7.15 Lees weer reël 16–17.
- 7.15.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.15.1) en die antwoord neer.  
Fiela kon uit Benjamin se gedrag agterkem dat hy (ongemaklik oor iets was/nie van die Van Rooyens gehou het nie.) (1)
- 7.15.2 "Toe dit die dag gebeur, het ek skielik gewens daar was nog uitstel." (Reël 19–20) (1)  
Watter emosie lei ons uit hierdie woorde van Fiela af?
- 7.16 "Die dag toe ek teruggekem het, toe ek daar onder in die pad staan, ..." (Reël 21 en 22)
- 7.16.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf slegs die vraagnommer (7.16.1) en die antwoord neer.  
Dit wat Benjamin geweet het toe hy op Wolwekraal in die pad gestaan het, het Barta tydens Lukas se laaste besoek aan die Van Rooyens (ontken/erken). (1)
- 7.16.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 7.16.1 met TWEE gepaste feite. (2)



7.17 Benjamin was 'n slagoffer ("victim") van sy omstandighede ("circumstances").

Wat was Benjamin se omstandighede EN waarom was hy 'n slagoffer van daardie (2) omstandighede?

7.18 In hierdie drama is dit veral vroue wat 'n groot invloed op Benjamin/Lukas se lewe gehad het.

Kies die karakter uit KOLOM B om by die beskrywing in KOLOM A te pas. Skryf slegs die vraagnommers (7.18.1 tot 7.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
7.18.1	Hierdie karakter het dit vir Benjamin belangrik gemaak om te weet dat hy nie 'n Van Rooyen was nie.	A	Fiela
7.18.2	Hierdie karakter was verantwoordelik vir sewe ongelukkige jare in Benjamin/Lukas se lewe.	B	Kittie
7.18.3	Hierdie karakter het vir Benjamin/Lukas laat voel dat sy geliefde veilig was.	C	Nina
7.18.4	Hierdie karakter het geglo daar was net een persoon wat sou weet of Benjamin 'n Van Rooyen was.	D	Mrs Weatherbury
		E	Barta

(4 x 1) (4)

7.19 Dink aan die hele drama.

Waarom sou *Die Seun Wat Weg Was* nie 'n goeie titel vir hierdie drama wees nie? Motiveer jou antwoord met TWEE feite. (2)



